

Läbi r O helise akna

Saku Sõnumid

www.sakuvald.ee

6. november
2015
20 (404)
Hind
0,50 eurot

SAKU VALLA LEHT

Vallavalitsus ootab ettepanekuid, kes võiks saada järgmise aasta veebruaris Saku valla kuld- ja hõbemärgi ning esimest korda oodatakse ka ettevõtlusauhinna kandidaate. **Lk 3**

Saku valla noortekeskus: „Aitäh, Ana Rita, et sa Portugalist meie sekka tulid!”

Lk 9

Imeline kingitus kogu perele

2. novembril Kadriorus antud kümnest imelise vanavanema tiitlist said kaks endale **Aare ja Kersti Ulmas** Sakust, kellele fotol soovib õnne Harju maavanem Ülle Rajasalu. **Lk 2**

TÄHTSAD TELEFONID

HÄDAABINUMBER **112**
(kiirabi, pääste, politsei)
Saku valla abitelefoni **1345**
Perearsti nõuandeliin **1220**
SAKU KONSTAABLIPUNKT
Piirkonnapolitseinik **612 4686**
Vastuvõtuaeg K 15-17
Noorsoopolitseinik **5855 7455**
Volitatud loomaarst **504 1060**

Saku Sõnumid jälle
20. novembril 2015

Seoses järgmisel aastal tähistatava Saku valla 150. sünnipäevaga on kavas koostada **vanadest fotodest näitus**, mis kajastab juubilari lapsepõlve, noorust kui ka eredaid hetki eluteel. Kui soovid, et ka sinu albumis leiduvad meeleolukad sündmused, olulised inimesed või armsad kohad leiaksid koha näitusel, tule too need vallavalitsusse. **Lk 6**

LC SAKU
Saku Lõviklubi
heategevustelefon
9000100

Iga helistamisega annetate
LC Saku heategevuskontole
2 Eurot

Imeline kingitus kogu perele

VICTORIA PARMAS

Kui juba viis aastat on Eesti riiklike tähtpäevade nimistust septembri teisel pühapäeval tähistatav vanavanemate päev, siis sakulased Kersti ja Aare Ulmas said tänavu 2. novembril tähistada imeliste vanavanemate päeva. Just sellise tiitliga tunnustas Vanurite Eneseabi- ja Nõustamisühingu (VENÜ) vanavanemate fond esmaspäeval Kadriorus toimunud austamisüritusel kümnet Eesti vanavanemat, kellest kaks elavad meie vallas.

„Kersti ja Aare Ulmas on Sakus elanud üle 40 aasta. Nad on siin üles kasvanud viis last – neli poega ja ühe tütre. Oma kätega pere jaoks ehitatud kodumaja Sakus on väga oluline koht, kuhu perekondlikel tähtpäevadel kogu pere – suured ja väikesed, kokku kogunevad. Kerstil ja Aarel on seitse lapselast, kes alati innukalt vanaemavanaisa poole minekut ootavad,“ nõnda iseloomustatakse Kerstit ja Aaret fondile esitatud taotluses.

„Meie vanaema ja vanaisa on nooruslikud, seltskondlikud ja rahulikud inimesed,“ leiavad lapselapsed. Nende sõnul on vanaisa hea huumorimeelega, ta on alati abivalmis ja oskab kõik jutud ja tegemised huvitavaks teha. Vanaema on suutnud aga kogu pere tantsima panna – rahvatantsu tantsivad kõik vanaisa Aarest kuni lastelasteni välja.

Lisaks rahvatantsule on Kersti huvialaks ka käsitöö – õmblemine, kudumine, heegeldamine. Kõik lapsed ja lapselapsedki saavad nautida magusat und vanaema õmmeldud lapitekkide all. Lapselapsi paelub aga vanaema suur nõõbikarp, kust nad nõõpe valivad ja neid siis võidu sukanõela taha pandud niidi otsa ajavad. „Hea püsivust õpetav tegevus,“ leiab Kersti.

Koolis töö käiva vanaemana ta oma sõnul selline vanaaja traditsiooniline koduvanaema ei ole. „Kui lapsed paluvad lapsi hoida, siis püüan aga ikka olemas olla.“

2. novembri õhtu tegid imelise vanavanema tiitliga pärjatud Kersti ja Aare Ulmase jaoks imeliseks nende lapselapsed, kes kõik sel puhul neile külla tulid. Kadri, Luna (vanaema süles), Marko (vanaisa süles), Oliver. Tagareas vasakult: Artur, Iiti Miina, Toomas. Foto: erakogu

Kõvad isetegijad

Ka Aare on koolis õpetaja, aga tänu õpetajate kahekuiisele puhkusele saavad nii Kerstist kui Aarest suvel päris maavanema ja maavanaisa, sest siis on kogu pere lemmikpaik suvekodu Võrumaal, kust pärinevad ka mõlema juured. Kersti ise mäletab oma vanavanematest samuti just seda lihtsat maaelu. Seda, kuidas vanaisa põlvel istudes ja õunte kokkuliitmise abil matemaatikaülesandeid tehtud sai ja seda, kui head olid vanaema valmistatud mitmekäigulised lõunasöögid. Aare sõnul on tema mälestustesse jäänud aga hilisõhtused hobusega koju sõidud naaberkülas elanud vanaisa juurest, kui selili vankris olles taevatähti vaadatud sai.

Olles ise nüüd suvel maavanema ja -vanaisa rollis, on üks olulisemaid tegevusi parvesaunaskäigud. „Meil on iga õhtu saunaõhtu,“ ütleb Aare. „Istume järvel ujuval saunaparvel, nautime päikeseloojangut, sulistame.“

Kuigi ühiste kokkusaamiste juurde kuulub ka ümber laua is-

tumine (viimati kattis Kersti laua 21 pereliikmele), siis enamasti võetakse ikka midagi tegusat ette. Viimati tähistati sünnipäeva näiteks ekskursiooniga bastioni käikudesse. Ees ootab aga talvine suusareis Himosele.

„Murdmaad me enam sõita ei jaks, mäest alla laseme aga mõnuga,“ ütleb Aare naljaga pooleks. Pole mäge, kust Aare alla ei julgeks lasta, eks võrumaalasena sai ta enda sõnutsi enne suusatamise kui käimise selgeks ja on mäesuusatamise selgeks õpetanud ka nii oma lastele kui ka näiteks 2aastasele lapselapsele.

See, mida Aare kõige rohkem ehk edasi pärandada tahaks, on aga töötegemise oskus ja tahe. See on tal ka hästi õnnestunud – kui perel mingi idee tuleb, on kõigil lastel ja ka lastelastel tööriistad käes ja ühiselt tehakse asi ära. „Me oleme jah sellised kõvad isetegijad,“ nendib Aare ja räägib, kuidas nad sel aastal enda pere jaoks discgolfi avastasid. Tegid ise korvid ja lennutasid taldrikuid oma aias.

Kersti sõnul on aga asju, mida lapselapsed neile õpetavad.

„Eks me õpi neilt neid meeldivaid asju,“ ütleb vanaema, kelle lapselapsed õpetasid karti sõitma.

Saku kooli vanaema ja vanaisa

Lisaks sellele, et Aare on oma lastelastele vanaisa ja Kersti neile vanaema, on nad mõlemad natuke nagu Saku gümnaasiumi vanaisa ja vanaema ka. Sakus tehnoloogia ja tööõpetuse õpetajana töötava Aare sõnul juhtub vahel tõesti nii, et mõni puutõsso süvenenud õpilane hüüab äkitsi talle „vanaisa!“. „Eks kodus olegi tihti just vanavanemad need, kelle kõrval lastel meeldib tööd teha ja kel on aega neid õpetada,“ leiab ta põhjenduse.

Koolis on Aare juhendamisel õpilased valmistanud muusikaliide jaoks dekoratsioone ja rekvisiite, koolikoridoridesse pinke, algkooliõpilastele kandleid. Ta on suureks abiks olnud õpilasfirmade tegevuse arendamisel. „Koolis teavad kõik, et Aare poole võib alati igasuguse abipalvega pöörduda.“

Talle meeldib leida lahendusi algulvõimatuna näivatele ülesannetele," ütlevad kolleegid.

Saku gümnaasiumi raamatukogu juhatajana ja saksa keele õpetajana töötav Kersti on aga aastaid rahvatantsurühmi juhendanud ja peale oma pere tantsima pannud ka kooli õpetajad. Ta on Saku rühmad viinud tantsupidudele ning juhtinud vabariiklikel tantsupidudel nii laste- kui neiduderühmi.

„Kersti ja Aare Ulmas on õnnelikud inimesed, kelle töö on alati olnud nende hobiks ning keda ümbritseb alati nende suur pere. Nad on olnud eeskujuks perekonna väärtuste kandmisel ning oma tegevusega igati pannustanud kogukonna heaks,“ seisab imelise vanavanema tiitli taotluses.

„Oleme jah õnnelikud vanavanemad. Meil on vedanud – meie lapsed on saanud elus hea hariduse, käinud maailmas ringi, aga elavad praegu kõik meie lähedal kas Sakus või Tallinnas,“ leiab Kersti.

Saku Gümnaasium võtab tööle inglise keele õpetaja

**lapsehoolduspuhkuse
asendajana.**

Tööle asumise aeg alates
01.02.2016.

CV ja soovivaldus palume
saata hiljemalt

27. novembriks 2015
gymnaasium@sakuvald.ee

logopeedi või eripedagoogi

Tööle asumise aeg alates
23.11.2015.

CV ja soovivaldus palume
saata hiljemalt

13. novembriks 2015
gymnaasium@sakuvald.ee

Info telefonil 671 8000

Saku valla teenetemärgid ja ettevõtlusauhind ootavad jagamist

1. detsembriks ootab vallavalitsus ettepanekuid, kes võiks olla valla teenetemärkide ja ettevõtlusauhinna väärilised. Saku valla teenetemärgid (kuld- ja hõbemärk) ning ettevõtlusauhinna annab Saku Vallavolikogu esimees üle iseseisvuspäeva kontsertaktusel 23. veebruaril 2016. aastal.

Kuldmärk antakse füüsilisele isikule erilise auavaldusena Saku vallale osutatud erakordselt väljapaistvate teenete eest. Kuldmärgi andmise aluseks võib olla isiku pikaajaline töö või looming, mis on aidanud oluliselt kaasa kultuuri, majanduse või muu valdkonna arendamisele Saku vallas.

Hõbemärk antakse füüsilisele isikule auavaldusena Saku vallale osutatud väljapaistvate teenete eest. Hõbemärgi andmise aluseks võib olla isiku töö ja looming, mis on toonud märgatavat kasu kultuuri, majanduse või muu valdkonna arendamisele Saku vallas.

Järgmisel aastal antakse esimest korda välja ka ettevõtlusauhind. See antakse ettevõtjale, kelle tegevus on jätnud olulise jälje vallakogukonna ellu ja mõjutanud positiivselt piirkonna arengut.

Ettepanekuid tunnustamiseks võib esitada igalüks. Saku valla tunnustamise kord ja taotlemise vorm on valla kodulehel www.sakuvald.ee/traditsioonid. Ettepanekud esitada taotlusvormil aadressil saku@sakuvald.ee või Saku Vallavalitsus, Teaduse 1, Saku, 75501. **Saku vallavalitsus**

Projektitoetused MTT toetusfondist

Saku valla mittetulundusliku tegevuse toetusfondist eraldati projektitoetust II taotlusvoorus järgmistele projektidele:

Taotleja	Projekti nimi	Toetussumma
SPORDIVALDKONNAS		
1. MTÜ Saku Maraton	Saku Sügisjooks	500 eurot
2. Maik-Kalev Kotsar	Korvpallitreeningud ja õpingud USA-s	500 eurot
3. Saku Maleklubi	Malekultuuri jätkuv arendamine	360 eurot
4. MTÜ Spordiabi	Rannar Uusna osalemine enduro maailmameistrivõistluste Prantsusmaa etapil ja enduro Euroopa meistrivõistluste Saksa etapil	500 eurot
5. Enel Kivimäe	Jarek Toigeri 2015. aasta II pa hooaeg võistlustantsus	500 eurot
6. Saku Jäähoki Klubi	Saku valla esindamine EMV jäähokis I ja II liiga esimeses ringis	620 eurot
7. MTÜ Saku Suusaklubi	Ettevalmistamine Saku esindamiseks valdadevahelistel ja teistel suusavõistlustel ning -maratonidel	620 eurot

KULTUURIVALDKONNAS

1. MTÜ Murimäe	Jälgimäe küla vastlamatk ja -trall 2016	175 eurot
2. MTÜ Saku linedance klubi Happy Feet	Saku V linetantsupäev ja Eesti III linetantsu koreograafiavõistlus	197 eurot
3. MTÜ Lokuti uued ja vanad	Kitarriring ja jõulud Lokuti külas	320 eurot
4. MTÜ Saku Valla Invaühing	Jõuluaeg Saku valla puuetega inimestele	580 eurot
5. MTÜ Omakogu	Fonogrammid ETV laste lauluvõistluse Laulukarussell valla ja maakondlikule voorule	300 eurot
6. Urmi Sinisaar	Helin Sinisaare ja Merily Adamsi osalemine koorikonkursil Varsovia Canta Poolas Eesti Tütarlastekoori koosseisus	320 eurot
7. Karl Peterson	Osalemine klaveriprofessor Matti Raekallio meistrkursusel ja selle raames toimuvatel kontsertidel St Cristoph am Arlberg'is Austrias	500 eurot
8. Seltsing Tuljak	Segakoori Tuljak 45. juubeli kontserdi järgne vastuvõtt	208 eurot

MUUS-TEGEVUSVALDKONNAS

1. MTÜ Saku Diabeetikute Selts	Diabeet	240 eurot
2. Saku Pensionäride Ühendus Elukaar	Energiat ammutamas	750 eurot
3. MTÜ Rahula Külaselts	Rahula külaplatsi rajamine I etapp – projekteerimine	2210 eurot

HELE-MALL KINK, arendusspetsialist

VALLAVALITSUSE ISTUNGID

KRISTI JÕELEHT

27. oktoobri istungi päevakorras oli 11 punkti.

1 raske puudega lapsele määrati isiklik abistaja, et tagada talle kõrvalabi lapsehoius.

Anti projekteerimistingimused üksiklamu ehitusprojekti koostamiseks Üksnurme külas Vahtramäe tee 3 kinnistul, abihoone ehitusprojekti koostamiseks Metsanurme külas Sõnaja tee 14 kinnistul.

Anti ehitusload üksiklamute püstitamiseks Juuliku külas Talu põik 3 ja Talu põik 5 kinnistutel ning Metsanurme külas Kuuseheki tee 31 kinnistul, Kasemetsa tee välisvalgustuse rajamiseks Kiisa alevikus Kasemetsa tee kinnistul, fiiberoptilise kaabli kaitsetoru paigaldamiseks aadressil Kiisa raudteejaam ja Tallinn-Lelle 9,8-27,4 km lõigul Kiisa raudteejaamast kuni Kohila valla piirini.

Algati detailplaneering, anti detailplaneeringu lähtesisekohad ja jäeti algatamata keskkonnamõju strateegiline hindamine Tănassilma külas Toomanurga maaüksusel.

Võimaldati erastada Sausti-nõmme külas asuva Saviallika kinnisasjaga piirnevat reformimata riigimaad.

Kooskõlastati kavandatava puurkaevu asukoht Kasemetsa külas Käopesa tee 12 kinnistul.

1 isikule tagastati ekslikult tasutud riigilõiv.

Jäätmeveoga liitumisest vabastati 10 jäätmevaldajat.

Nõustuti Keskkonnanahoolduse OÜ jäätmeloa taotlemisega olmejäätmeveoks majandus- või kutsetegevusena Harjumaal.

Nõustuti Osühing Ekovir jäätmeloa taotlemisega Saku valla korraldatud jäätmeveoks perioodil 01.01.2016 – 31.12.2020.

Saku Valla Maja II korruse suur saal ja helitehnika anti tasuta kasutada seltsingule Saku Pensionäride Ühendus Elukaar liikmete pidulike koosviibimiste läbiviimiseks 28.11.2015 kella 9–14.

Saku Päevakeskuse saal anti tasuta kasutada OÜ-le Saku Tervisekeskus koosolekute läbiviimiseks ajavahemikul 2015–2018 3–5 korda aastas, ühe kor-

ra kestusega 1–3 tundi. Kasutus-aeg lepitakse kokku Saku Päevakeskuse juhatajaga.

Kinnitati Saku Huvikeskuse nõukoda kolmeks aastaks järgmises koosseisus: Lana-Maria Peterson, Taivo Puuorg, Ülle Loik, Valter Sulin, Anne-Ly Suvi.

3. novembri istungi päevakorras oli 13 punkti.

Kinnitati Saku Gümnaasiumi hoolekogu järgmises koosseisus: Aare Järvelaid, Kristjan Kõva, Marje Kaselaid, Gerrit Kanarbik, Margus Liivik, Katriin Tammis, Kaur Lohk, Pille Maasik, Ants Noot, Peeter Kalmet, Kalev Pihl.

1 isikule otsustati anda Saku valla tänukiri.

Anti projekteerimistingimused üksiklamu ja abihoonete ehitusprojekti koostamiseks Kasemetsa külas Arukuniga kinnistul, üksiklamu ehitusprojekti koostamiseks Üksnurme külas Talve tee 29 kinnistul.

Anti ehitusload aiamaja täiendavaks laiendamiseks Üksnurme külas Talve tee 25 kinnistul (varem väljastatud ehitusluba ehitise laiendamiseks tunnistati kehtetuks), üksiklamu püstitamiseks ja abihoone lammutamiseks Saku alevikus Metsise tn 3 kinnistul, üksiklamute püstitamiseks Juuliku külas Talu tee 8 ja Talu tee 10 kinnistutel, Rahula külas Pihlaka tee 15 kinnistul ning Saue külas Lageda tee 4 kinnistul.

Ehitusteatisele (Tagadi küla, Nigula) esitati täiendavaid nõudeid.

Võeti vastu Tănassilma külas Uus-Kirsimäe maaüksuse detailplaneering.

Kehtestati Saku alevikus Kõre kinnistu ja Tănassilma külas Lätte kinnistu detailplaneeringud.

Anti kasutusload elamutele Metsanurme külas Kuuseheki tee 8 kinnistul ja Saku alevikus Öuna tn 7 kinnistul.

Jäätmeveoga liitumisest vabastati 6 jäätmevaldajat.

Nõustuti Osühing I.D. TransEkspress jäätmeloa taotlemisega olmejäätmeveoks majandus- või kutsetegevusena Harjumaal.

Nõustuti Osühing Tallvrie Transport jäätmeloa taotlemisega tavajäätmete veoks Harjumaal ning olmejäätmeveoks majandus- või kutsetegevusena Harjumaal.

Informatsioon detailplaneeringutest

Saku Vallavalitsuse 27. oktoobri 2015. a korraldusega nr 897 algatati detailplaneering, anti lähtesisekohad ja jäeti algatamata keskkonnamõju strateegiline hindamine (KSH) Saku valla Tănassilma küla Toomanurga maaüksusel (katastritunnus: 71801:001:1296). Planeeringu eesmärk on Toomanurga maaüksuse kruntideks jaotamine, hoones-tusalade piiritlemine ning ehitusõiguse määramine, lisaks olemas-olevatele hoonetele, üksikelamute ja abihoonete ehitamiseks. Planeeritava ala suurus on ca 5,1 ha. Detailplaneering on vastavuses Saku valla üldplaneeringuga. KSH jäeti algatamata, kuna KSH eelhin-nangust järeldus, et eeldatav oluline keskkonnamõju puudub. Planeeringu koostamise algataja, korraldaja ja kehtestaja on Saku Vallavalitsus. Antud korraldusega on võimalik tutvuda Saku valla kodulehel: <http://www.sakuvald.ee/algatatud-detailplaneeringud> ning töö-aegadel Saku Vallavalitsuses (Teaduse tn 1, Saku alevik).

Saku Vallavalitsuse 3.11.2015 korraldusega nr 919 kehtestati Saku ale-viku Kõre kinnistu (katastritunnus: 71801:005:0384) detailplaneering. Planeeringuala moodustab Kõre kinnistu ning planeeringuala suurus on ca 4500 m². Planeeringu eesmärgiks on kinnistu kolmeks krundiks jaotamine ning ehitusõiguse määramine üksikelamute ja abihoonete ehitamiseks. Planeering näeb ette, et Kõre kinnistule moodustatakse kolm elamumaa krunti, mille suurusd jäävad vahemikku 1305 m² – 1592 m². Igale krundile võib rajada ühe üksiklamu ja kuni kaks abihoonet. Üksikelamute suurim lubatud kõrgus on 9 m ja abihoonetel 6 m. Moodustatavate kruntide maksimaalne täisehitus-protsent on 20. Detailplaneering on vastavuses Saku aleviku ja lähiala üldplaneeringuga. Planeeringu elluviimisega ei avaldata olulist mõju tegevuse ala ja selle lähiümbruse majandus-, sotsiaal-, kultuuri- ning looduskeskkonnale. Vt <http://www.sakuvald.ee/geoinfosusteem>

Saku Vallavalitsuse 3.11.2015 korraldusega nr 920 kehtestati Saku valla Tănassilma küla Lätte kinnistu (katastritunnus: 71801:001:1074) detailplaneering. Planeeringuala moodustab Lätte kinnistu ning planeeringuala suurus on ca 2210 m². Planeeringu eesmärk on kinnistu kruntideks jaotamine (ärimaa krunt ja transpordimaa krunt) ning ehitusõiguse määramine ärihoone ehitamiseks. Planeeringu järgi võib antud kinnistul olla üks ärihoone ja üks abihoone. Moodustatava äri-maa krundi maksimaalne ehitusalune pindala on 260 m². Põhihoone suurim kõrgus maapinnast võib olla kuni 9 m. Detailplaneering on vastavuses Saku valla üldplaneeringuga. Planeeringu elluviimisega ei avaldata olulist mõju tegevuse ala ja selle lähiümbruse majandus-, sotsiaal-, kultuuri- ning looduskeskkonnale. Vt <http://www.sakuvald.ee/geoinfosusteem>

Alates 23.11.2015 kuni 6.12.2015 on tööaegadel Saku Valla Maja (Teaduse 1, Saku alevik) teise korruse stendil avalikul väljapanekul Saku valla Tănassilma küla Uus-Kirsimäe maaüksuse (katastritunnus: 71801:001:0022) detailplaneering. Planeeringuala moodustab Uus-Kirsimäe maaüksus ning planeeringuala suurus on 0,67 ha. Planeeringu eesmärk on maaüksuse kruntideks jaotamine ning ehitusõiguse määramine ühe ridaelamu ning üksikelamute ehitamiseks. Planeeringu järgi moodustatakse Uus-Kirsimäe maaüksusele kokku neli elamumaa krunti. Ühele krundile, mille maksimaalne ehitusalune pindala on 437 m², võib rajada ühe kuni nelja boksiga ridaelamu ja kuni kaks abihoonet. Kolmele krundile võib rajada ühe üksiklamu ja kuni kaks abihoonet maksimaalse ehitusaluse pindalaga kuni 300 m². Põhihooned võivad olla maksimaalse kõrgusega 9 m ning abihooned 6 m. Detailplaneering on kooskõlas Saku valla üldplaneeringuga. Avaliku väljapaneku jooksul on õigus esitada detailplaneeringu kohta kirjalikke arvamusi. Vt http://www.sakuvald.ee/detplaneeringute_avalikust.

Nõustuti Nurmiko AS-ile tähtajatu vee erikasutusloa andmisega põhjavee võtmiseks 100 m³/ööpäevas.

Saku Valla Maja II korruse suur saal anti tasuta kasutada SA-le Põhja-Eesti Regionaalhaigla verekeskuse doonoripäe-

va läbiviimiseks 10.12.2015 kella 9–14.

Saku valla 2015. aasta eelarve reservfondist eraldati 2950 eurot MTÜ GAP Spordiklubi spordivaldkonna projektile „SK GAP/ Saku osalemine Eesti saalihoki meistriliigas“.

Informatsioon detailplaneeringutest

19.11.2015 kell 15.00 toimub Saku Valla Majas (Saku alevik, Teaduse tn 1) Saku valla Saku aleviku Männivälja maaüksuse osa (katastritunnus: 71801:005:0634) detailplaneeringu lähteseisukohti ja eskiislahendust tutvustav avalik arutelu. Planeeringu eesmärk Männivälja maaüksuse osale elamumaa krundi moodustamine ning ehitusõiguse määramine üksikelamu ja abihoonete ehitamiseks. Planeeringuga haaratud maa-ala suurus on ca 2200 m². Detailplaneering sisaldab Saku aleviku ja lähiala üldplaneeringu muutmise ettepanekut. Eskiislahenduste materjalidega on võimalik tutvuda Saku valla kodulehel http://www.sakuvald.ee/detplaneeringute_avalikust ning tööaegadel Saku Vallavalitsuses.

26.11.2015 kell 15.00 toimub Saku Valla Majas (Saku alevik, Teaduse tn 1) Saku valla Kasemetsa küla Uus-Raili (katastritunnus 71801:003:0586) ja Raili tee (katastritunnus 71801:003:0587) maaüksuste detailplaneeringu lähteseisukohti ja eskiislahendust tutvustav avalik arutelu. Planeeringu eesmärk on Uus-Raili ja Raili tee maaüksuste krundideks jaotamine, hoonestusalade piiritlemine, ehitusõiguse määramine üksikelamu ning abihoonete ehitamiseks. Planeeringuga haaratud maa-ala suurus on ca 5200 m². Detailplaneering sisaldab Saku valla üldplaneeringu muutmise ettepanekut. Eskiislahenduste materjalidega on võimalik tutvuda Saku valla kodulehel http://www.sakuvald.ee/detplaneeringute_avalikust ning tööaegadel Saku Vallavalitsuses.

Informatsioon projekteerimistingimustest

Saku Vallavalitsusele on 21.10.2015 esitatud projekteerimistingimuste taotlus detailplaneeringu olemasolul ehitise püstitamiseks Saku vallas Tănassilma külas Murueide tn 4 kinnistul.

Tegemist on Saku Vallavolikogu 13.11.2013 otsusega nr 87 kehtestatud Kungla kinnistu detailplaneeringu alal asuva krundiga pos 6. Vastavalt ehitusseadustiku § 31 lõikele 1 korraldatakse projekteerimistingimuste andmine avatud menetlusena.

Alates 09.11.2015 kuni 22.11.2015 on tööaegadel Saku Valla Maja (Teaduse tn 1, Saku alevik) teise korruse stendil avalikul väljapanekul projekteerimistingimuste eelnõu. Projekteerimistingimustega täpsustatakse detailplaneeringuga määratud hoonestusala ning ehituslikke tingimusi. Avaliku väljapaneku jooksul on huvitatud isikud ja isikul, kelle õigusi võib projekteerimistingimuste andmine puudutada, võimalus esitada eelnõu kohta kirjalikke ettepanekuid ja põhjendatud vastuväiteid.

Vt <http://www.sakuvald.ee/projekteerimistingimuste-avalikustamine>

Odav ehitusjäätmete äravedu võib osutuda hirmkalliks

KERLI LAUR

Keskonnakaitse inspektor

Just niisuguse pealkirjaga oli suvel Ragn-Sells ASi avaldatud artikkel sellest, kuidas mitmed tundmatud ettevõtted vii-vad inimestelt soodsa tasu eest vastu võetud ehitusjäätmel metsa alla. Paraku, kui tuvastatakse, kellele metsa alla viidud jäätmel algselt on kuulunud, siis kaasneb sellega trahv ja kohustus jäätmel seal ära koristada.

Ka Saku vallas pole erandiks juhused, kui inimesed on oma ehitusjäätmel üle andnud ettevõttele või eraisikule, kellel puudub jäätmel käitlemiseks (sh jäätmel veoks) luba ning üleantud jäätmel satuvad kuskile kõrvalisele teele metsa alla. Päril mitmetel juhtudel on õnnestunud jõuda jäätmel omanikuni ning seeläbi prügistajad ka tabatud.

Nii juhtus ühe korteriomani-kuga, kes palkas emalt päritud korterit koristama ja vana mööblit ära vedama internetist leitud eraisiku, kes viis selle kraami aga Männiku külla ja kallal seal maantee ääres asuvasse karjääri. Menetluse käigus õnnestus meil jäätmel esialgne omanik kindlaks teha ja seeläbi jõudsimel ka prügi metsa alla viinud isikuni. Viimasel tuli prügi ära koristada. Selgus, et taoline rikkumine ei olnud tal sugugi esimene.

Korteriomani ku jaoks ei olnud menetlus aga sellega veel

lõppenud. Jäätmel esaduse § 120 järgi saab karistada jäätmel la-destamise eest väljaspool jät-temekäitluskohta prügi metsa vis-kaja eraisik kuni 300 trahviühik-ut (1200 €) ja juriidiline isik kuni 3200 eurot. Jäätmel oma-nik ehk antud loo juures korteri-omanik rikkus aga samuti jät-temel esadust, mille § 120¹ järgi saab ta karistuse selle eest, et ei andnud jäätmel üle nende käit-lemiseks õigust omavale isiku-le: eraisiku trahv kuni 300 trah-viühikut (1200 €) ja juriidilise isiku trahv kuni 32 000 eurot.

Nii kergelt ei läinud aga ühel teisel Tallinna korteriomani-ku, kelle korterist pärit remondijät-temel sattusid suletud raudteeüle-sõidukoha juurde Männiku kü-las. Kuna noormees ei suutnud üles leida telefoninumbrit, mille pealt ta remondijättemel äraveo tellis, tuli tal jäätmel ise ära kor-ristada. Lisaks mitmesaja euronil ulatunud jäätmel koristamisele ja nõuetekohasele käitlemisele ootab ka seda korteriomani-ku ees rahaline karistus jäätmel esaduse § 120¹ järgi. Sarnaseid juh-tumeid on Saku Vallavalitsuse menetluses veel mitmeid.

Metsa alla jäätmel viskajad ei ole alati tuvastatud isikud ning tihti leiab jäätmel hulga-st vihjeid, mis viitavad jäätmel omanikule. Samuti on nii mõni-gi prügistaja otse teolt tabatud – nagu ütleb eesti vanasõna: kus tegijaid, seal nägijaid.

Tasuta pakendikoti teenus Kiisa alevikku

Juba aastaid on olnud plaanis siiani vaid Saku alevikus, Juuli-ku ja Jälgimäe küldes toimiva pakendikoti teenusega liita ka Kiisa alevik, kus praegu ei ole mingit võimalust pakendeid eraldi ära anda.

Aastaid tagasi sai Kiisal pa-kendid panna selleks ette nähtud suurde avalikku konteinerisse, kuid need tuli kahjuks ära viia, sest avalik kogumine selles piir-konnas ei toiminud: pakendi-konteinerid täitusid mitu korda kuus kõige muu kui pakendite-ga. Kiisa alevikku sobiks pare-mini hoopis pakendikoti teenus, mille kohaselt annaksid erama-

japidamised oma pakendijät-temel üle isiklikult graafikujärg-sel päeval.

Pakendikoti teenus on tasuta ja mõeldud pakendijättemel kogumiseks eramajapidamistes. Teenus sisaldab kahte eri värvi kilekotti – kollast ja rohelist.

1. Kollasesse pakendikotti võib panna erinevad pakendijättemel (v.a klaastaara): alumiiniumist ja plekist purgid ja konservikarbid, plastmassist pudelid ja topsid, kartongist mahla- ning veinipa-kid (tetrapakid), kilekotid jms.

2. Rohelisse pakendikotti võib panna klaastaara (pudelid ja purgid).

Hetkel on pakendikoti teenust pakkuva ettevõtte OÜ Tootjavas-tutusorganisatsiooniga (TVO) kokkulepe, et Saku vald leiab vä-hemalt 15 eramaja, kes soovivad pakendikoti teenusega liituda. Vajaliku hulga pakendikoti tee-nuse soovijate täitumisel sõlmib vallavalitsus TVO-ga koostöö-lepingu ning edaspidi saavad soovijad ise teenusega liituda.

Seega palun kõigil Kiisa ale-vikus asuvate eramajade omani-kel, kes soovivad pakendikoti teenusega liituda, saata soovi-avaldus e-posti aadressile kerli.laur@sakuvald.ee või helistada 671 2427. KERLI LAUR

Saku Lasteaed Terake
võtab tööle

PEDAGOOGI

Tööle asumise aeg on
2016 jaanuar.

Vajalik vastavus
kvalifikatsiooninõuetele.
Avaldus, CV, haridust ja
kvalifikatsiooni tõendavate
dokumentide koopiad saata
20.11.2015

aadressil Tallinna mnt 12,
Saku 75501 või
eve.laiverik@sakuvald.ee
Info telefonil 672 8714 või
509 7782, Eve Laiverik

1. jaanuarist vahetub jäätmevedaja

KERLI LAUR

Keskkonnakaitse inspektor

Saku vald korraldas riigihanke soodsaima hinnaga segaolme-jäätmete vedaja leidmiseks. Hankel osalenud ettevõtetest esitas soodsaima pakkumise OÜ Ekovir, kellest saabki alates 1. jaanuarist järgmiseks viieks aastaks meie vallas segaolme-jäätmete vedaja. Kuna hanke võitjal Ekoviril on Saku vallas segaolme jäätmevedaja ainuõigus, siis muutuvad 1. jaanuarist kõik teised korraldatud jäätmeveoga hõlmatud teenuste lepingud antud piirkonnas kehtetuks ja jäätmevaldajal puudub õigus anda korraldatud jäätmeveoga hõlmatud jäätmeid üle mõnele teisele jäätmekäitlejale. Kuigi korraldatud jäätmevedu on Saku vallas toimunud juba aastaid, on hea tuletada meelde olulised tingimused, mida jäätmevaldajal tuleks teada.

Korraldatud jäätmeveoga liitumise kohustus tuleneb jäätmeveo § 69 lõikest 1. Jäätmevaldaja loetakse liitunuks korraldatud jäätmeveoga elu- või tegevuskohajärgses veopiirkonnas. Jäätmevaldaja on kohustatud üle andma oma kinnistul tekkinud korraldatud jäätmeveoga hõlmatud jäätmed (antud juhul segaolmejäätmed, suurjäätmed ja kortermajades lisaks paberi- ja kartongi ning biolagunevad köögi- ja sööklajätmed) üksnes jäätmevedaja-

le, kellele on antud veopiirkonnas korraldatud jäätmeveo teenuste ainuõigus.

Korraldatud olmejäätmete veo põhieesmärgid on hoida keskkonda ning hõlmata jäätmekäitlusesse kõik jäätmetekitajad – suvilad, eramajad ja ettevõtted. Eesmärk saavutatakse regulaarse jäätmeveoga, mistõttu on kehtestatud minimaalsed jäätmeveosagedused: tiheasustusalal tuleb jäätmeid vedada kord neli, hajaasustusalal kord kaheistkümnelt nädala tagant. Jäätmeveost saab mõjuva põhjuse olemasolul vabastada üksnes kohalik omavalitsus, kellele tuleb esitada vastav avaldus.

Lepingute sõlmimine

Kõikidele korraldatud jäätmeveoga liidetud jäätmevaldajatele, kelle e-posti aadress oli ASil Eesti Keskkonnateenused olemas, saadab Ekovir e-kirjaga lepingu. Jäätmeveolepingu allkirjastamine ei ole küll kohustuslik, kuid tõrgeteta koostööks soovituslik. Lepingusse saab märkida oma kontaktandmed, mille kaudu on vedajal võimalik probleemide ilmnemisel kliendiga kiirelt ühendust võtta. Lepingule reageerimata jätmine ei vabasta jäätmeveost!

Kui jäätmevaldaja saab lepingu kinnistu kohta, mida ta elutegevuseks ei kasuta või on mõni muu mõjuv põhjus, miks jäätmete äraviimine kinnistult on võimatu või pole otstarbekas, tuleb

tal vabastuse taotlemiseks pöörduda kohaliku omavalitsuse poole. Vastasel juhul jääb kinnistu jäätmeveoga liidetuks ja jäätmevaldaja võib mõne aja pärast ebameeldiva üllatusena avastada postkastist tühisõiduarve.

Informatsiooni veosageduste, lisateenuste ja jäätmemahutite kohta saab Ekoviri klienditeenindusest e-posti aadressil tallinn@ekovir.ee või infotelefonilt 605 3858.

Tühisõit

Kui graafikujärgsel jäätmeveopäeval ei ole kinnistul konteinerit nähtaval või kättesaadavas kohas, fikseerib teenindav meeskond tühisõidu, mille kohta esitatakse jäätmevaldajale arve. Olenemata konteineri suurusest maksab tühisõit 3,60 € (näiteks 80-liitrise konteineri tühendamise aga 19 senti). Seega on jäätmemahuti tühendamine kordades odavam kui tühisõit.

See puudutab enamasti just suvilaomanikke, kes registri põhjal on suveperioodiks jäätmeveoga liidetud, aga tegelikult jäätmemahutit ei oma ning jäätmeid üle ei anna. Näiteks kui suveperiood kestab minimaalselt 5 kuud ja kinnistul on 140-l jäätmemahuti, siis segaolme-mahuti kord kuus tühendamise korral tuleks 5 kuu eest maksta 1,70 €. Kui sellel kinnistul aga jäätmemahuti puudub, tuleb viie kuu tühisõitude eest maksta 18 € suurune summa.

Vanade piltide kogumine

Järgmisel aastal tähistab Saku vald 150. sünnipäeva. Seoses sellega toimub palju põnevaid ettevõtmisi Saku vallas ning üheks neist on fotomälestuste kogumine. Kutsume teid üles lehitsema oma albumeid ja tooma meile vanu fotosid juubilarist. Oodatud on kõik teie pildid, kus peal huvitavad kohad ja toredad inimesed. Fotod on kavas digitaliseerida ja koostada neist aasta lõpuks näitus.

Kui soovid, et ka sinu või su pereliikme jäädvustatud foto satuks Saku valla ajaloo näitusele, siis toimetage see Saku vallavalitsusse haridus-, kultuuri- ja sotsiaalhoolekandeteenistusse.

Kirjuta pildi taha harilikku pliiatsiga koht, aeg ja pildil olijate nimed. Mida rohkem informatsiooni oskad kirja panna, seda parem. Pildi suurus ei ole oluline, pildid võivad olla nii mustvalged kui värvilised. Ära unusta ka oma kontakte lisamast. Kõik pildid tagastatakse omanikule.

Pilte ootavad Anne-Ly Suvi (tel 671 2449) ja Victoria Parmas (tel 671 2435).

Saku vallavalitsus

Kolonel Friedrich-Karl Pinka vabadusristid näitusel

Tallinnas Kaitseliidu Peastaabis Toompea 8 on avatud näitus „Kolonel Friedrich-Karl Pinka vabadusristide I/3 ja II/3 kavaleri 120. sünniaastapäeva tähistamiseks”. Näitusel on võimalik tutvuda tema tegevusega nii Vabadussõja päevil, mil ta oli Scoutspataljoni formeerija ja väeosa ülem, kui ka hilisema Kaitseliidu Tallinna Maleva pealiku aastatega. Näitusel on rikkalik pildimaterjal nii Vabadussõja päevilt kui ka hilisematest perioodidest. Vitriinides on näha vabadusristid ja nende tunnistused, hulga mälestuseseid ja kingitusi nendest aegadest. Friedrich-Karl Pinka arreteeriti 14. juunil 1941. aastal ja lasti maha Kirovi vanglas 16. jaanuaril 1942. Näitus on tasuta ja avatud tööpäeviti kella 9–17.

ERIK-HERBERT PINKA

HINNAD (sisaldavad käibemaksu 20%)

Jäätmeliik	Mahuti maht	Regulaarne graafikujärgne tühendus	Graafikuväline tellimusel tühendus	Konteineri rent	Konteineri müük
		EUR/kord	EUR/kord	EUR/kuu	EUR/tk
Segaolmejäätmed	Kilekott kuni 150 L	0,01 €	3,60 €	-	-
	80 l	0,19 €	2,88 €	0,79 €	57,60 €
	140 l	0,34 €	5,04 €	1,38 €	100,80 €
	240 l	0,58 €	8,64 €	2,36 €	172,80 €
	370 l	0,89 €	13,32 €	3,64 €	266,40 €
	660 l	1,58 €	23,76 €	6,49 €	475,20 €
	800 l	1,92 €	28,80 €	7,87 €	576,00 €
	1100 l	2,64 €	39,60 €	10,82 €	792,00 €
	2500 l	6,00 €	90,00 €	24,60 €	1 800,00 €
Paber ja kartong	4500 l	10,80 €	162,00 €	44,28 €	3 240,00 €
	800 l	0,01 €	28,80 €	7,87 €	576,00 €
	1100 l	0,01 €	39,60 €	10,82 €	792,00 €
	2500 l	0,03 €	90,00 €	24,60 €	1 800,00 €
Bio jäätmed	4500 l	0,05 €	162,00 €	44,28 €	3 240,00 €
	140 l	0,01 €	5,04 €	1,38 €	100,80 €
	240 l	0,01 €	8,64 €	2,36 €	172,80 €
Suurjäätmed	min. kogus 2m3	Tasuta			
Tühisõit objektile			1 kord	3,60 €	
Hüvitus rikutud paberi ja papi eest			1m3	36,00 €	
Hüvitus rikutud biolagunevate jäätmete eest			1m3	36,00 €	

Tammejärve küla jääb elaniketa

VICTORIA PARMAS

Saku Vallavolikogu 15. oktoobri otsusega muutub Saku ja Kiili valla piir, mille tulemusena väheneb valla pindala tsipakene ja valda jääb üks elaniketa küla – 12 rahvastikuregistri järgi Tammejärve külas elavat inimest lähevad uue piiriga naabrite hinged kirja.

Piiride muutmise ajendiks on tegelik elu ning selle algatajaks Tagadi külas Saku valla piiri ääres asuva üksiku kinnistu omanik, kelle elu on seotud rohkem Kiili vallaga, kuna tema majapidamine asub Tagadi külakeskusest ja asustusest linnulennult pea 6 kilomeetri kaugusel (teed mööda on vahemaa veelgi pikem), Kiili külad jäävad tema majapidamisest aga ainult kilomeetri kaugusele.

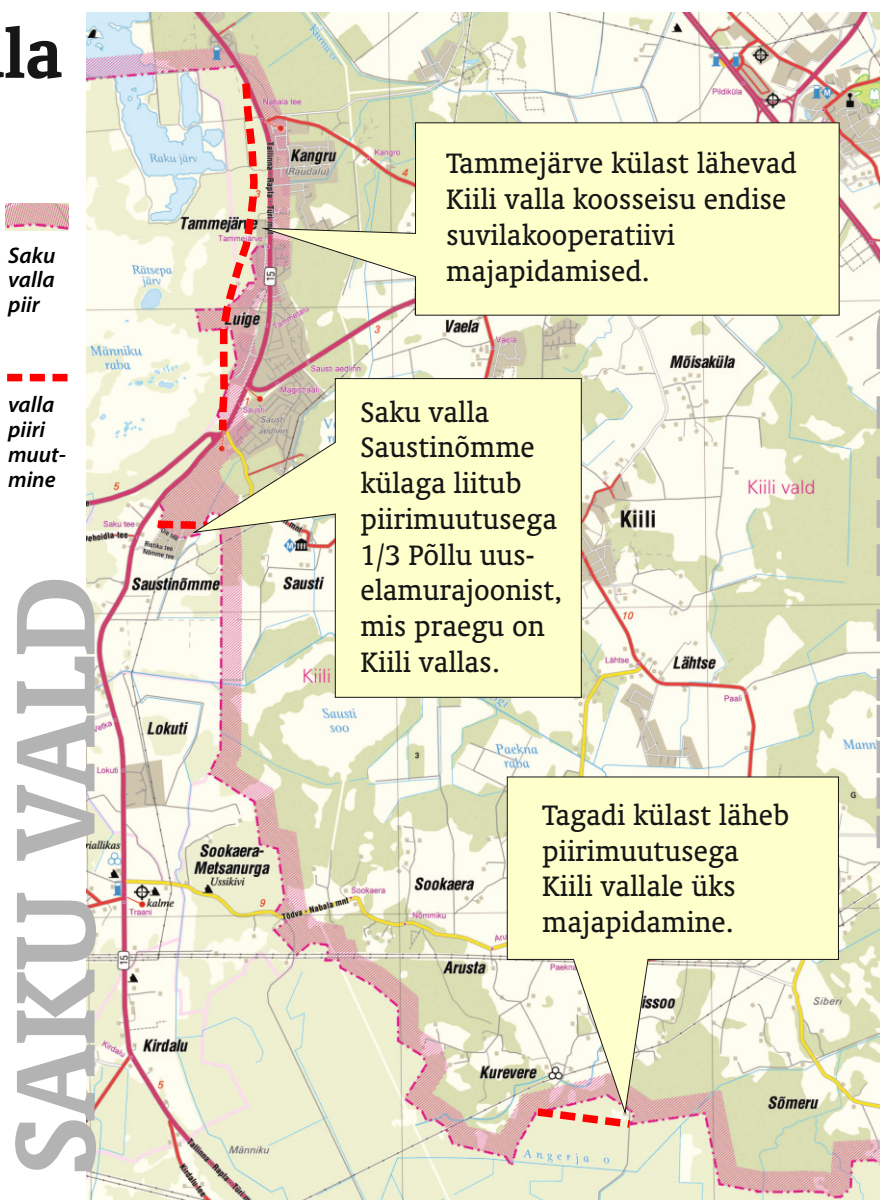
Ka Tammejärvel endises aiandusühistus elavad inimesed on nagunii seotud rohkem küla vahetus naabruses asuva ja Kiili vallale kuuluva Luige alevikuga: paar küla last käib Kiili koolis ja seetõttu arvel dab Saku vald Kiili vallaga hariduskulude osas; külas on teelõik, mida hooldab Kiili vald, ning küla on liitunud Kiili valla ühisveevärgiga. Saku asustusest lahutavad seda elamugruppi aga suured metsamassiivid. Nii ongi üldplaneeringuga kavandatud Tammejärve küla maa-alal paikneva elamugrupi liitmine Luige tiheasustusalaga. Rohkem elanikke selles külas aga polegi. Ülejäänud Tammejärve küla maa-ala on metskonna maa.

Tükike maad saab piiride muutmise juurde ka meie vald. Meie Saustinõmme küla on kavandatud liita välja ehitamata uuselamurajooni Põllu kinnistu osa, millest umbes kolmandik asub praegu Kiili valla Sausti külas. Seal Saku valla elanikke registreeritud ei ole.

Juba 2009. aastal esitas Saku Vallavolikogu Kiili vallale ettepaneku muuta kahe valla

Saku valla piir

valla piiri muutmise

Tammejärve külast lähevad Kiili valla koosseisu endise suvilakooperatiivi majapidamised.

Saku valla Saustinõmme küla liitub piirimuutusega 1/3 Põllu uuselamurajoonist, mis praegu on Kiili vallas.

Tagadi külast läheb piirimuutusega Kiili vallale üks majapidamine.

vahelist piiri Tammejärve, Saustinõmme ja Tagadi külates. Samal aastal võttis Kiili volikogu vastu ka nõustuva otsuse. Vallavalitsus teavitas kohalikke elanikke ja kinnistute omanikke valdadevahelise piiri muutmise ning andis neile võimaluse esitada vastuväi-

teid, elanikel vastuväiteid ei olnud.

Piirid saavad lõplikult muudetud, kui maavalitsus ja siseministerium on otsused üle vaadanud ja maa-amet uue piiri registreerinud. Viimase rahvaloenduse andmeil on Eestis ligi sada elaniketa küla.

Trasside kaevetöid Juulikul raskendab paepinnas. Foto: EE

ÜVK tööd lähenevad lõpule

8. mail alanud Juuliku küla, Tammemäe küla ja Saku aleviku ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni rekonstrueerimine on jõudnud lõpusirgele. Plaanide kohaselt peaks 3125-meetrine veetorustik ja 3982-meetrine kanalisatsioonitorustik ning 5 reoveepumplat novembrikuus valmis saama.

Oktoobrist alates on töövõtjal ASil Terrat käsil ehitustööd Juuliku tee ääres lõigus Aiandi piirkonnas, kus töid raskendab paene pinnas – trasside rajamiseks pae sisse peavad pidevalt töötama neli võimsat hüdrovasarat, et pinnast lõhkuda.

AS Saku Maja projektijuhi Reimo Põldääre sõnul on üle 80% põhitorustikust paigaldatud. Tööd on lõppenud Tammemäe külas ja Juuliku küla uuselamute osas ning rekonstrueeritud on Kivisalu tee reoveepumpla. Tööde kogumaksumus on 572 872 eurot, millest 15% finantseerib AS Saku Maja ja 85% Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfond. EE

Traditsioonide kütkeis Jaapan

KRISTJAN SAAR

Kurtna kooli direktor

Kuigi Saku koolide jaoks on juba pool aastat olnud olemas kindel teadmine, et järgmisel õppeaastal saab teoks Jaapani Saku ja Eesti Saku õpilasvahetus (aegki paigas ja õpilaste ettevalmistuseks on tööd alustanud jaapani klubi), siis Jaapanis on tavaks asju mitu korda eri tasanditel üle rääkida. Kui soovid, et rahvusvaheline projekt saaks ellu viidud, tuleb arvestada jaapani kultuuriruumi iseärasustega ning kasutada väga kõrgetasemelist diplomaatiliselt suhtlust. Muul juhul on see võimatu.

Nii sõitiski vallavanem Tiit Vahenõmm viis kuud pärast oma esimest õpilasvahetuse kokkuleppega päädinud Jaapani visiiti taas tõusva päikese maale, seekord kaasas koolijuhid ja volikogu hariduskomisjoni liige.

Meie Jaapani visiit algas ametliku kohtumisega Saku City linnavalitsuses, kus meid võtis vastu 10liikmeline kõrgete ametnike delegatsioon, kellega kohtumise ainus eesmärk oli õpilasvahetus. Protsessi oli kaasatud ka 100 000 elanikuga Saku City linnapea, kelle pidulikult õhtusöögil oli meil au viibida.

Esmalt kuulasime jaapani tervituskõnesid ning edastasime oma õpilaste videotervituse ja tutvustasime oma kooli. Seejärel asusime õpilasvahetuse teema juurde. Kaheksa Saku ja Kurtna kooli õpilast sõidab Jaapanisse järgmise aasta oktoobris. Nädalase visiidi ajal saavad näha Jaapani koolis ja elada paar päeva ka peredes. Kui üheskoos liikudes on õpilastel kasutada tõlk, siis peredes elades tõlki ei ole ja inglise keeles hakkama ei pruugi saada, seega oleks õpilastel ilmtingimata vajalik ära õppida ka jaapanikeelsed viisakusväljendid ja elementaarsed laused.

Kui jutt läks jaapani õpilaste vastukülaskäigule, siis jäid jaapanlased endale kindlaks – nende õpilased saavad Eestisse tulla vaid augusti alguses. Jaapanis algab kooliaasta 1. aprillil. Suvel on mõnenädalane kooliva-

Kodundus-tunnis õpiti parasjagu, kuidas planeerida majas tubade jaotust, sest ruumi on vähe, eri põlvkonnad elavad koos ning hea läbisaamise eelduseks on selgelt välja kujunenud ruumijaotus.

Piisas vaid Tokyos hotellist väljuda ja 50 meetrit edasi jalutada, kui Saku delegatsioon kohtas 14 miljoni elanikuga linnas üht tuttavat eestlast Riho-Bruno Bramanist koos abikaasaga. Just paar nädalat tagasi rääkis käsipallitreener Saku gümnaasiumis oma kaheksast Jaapanis veedetud aastast.

heaeg, samuti on kaks vaba nädalat uue aasta paiku. Kooliaasta lõpeb märtsi keskel ja enne uue õppeaasta algust on 2 nädalat vaheaega. Hoolimata meie vallavanema selgitusest, et augustis ei ole kuidagi võimalik neil koolielu näha, ei muutnud jaapanlased oma seisukohta.

Huvitav tõdemus oli ka see, et jaapanlastel ei ole tavaks sõlmida sellise vahetuse puhul kirjalikku lepingut, kus kõik detailid paigas, vaid lepingud on suusõnalisel. Nad on valmis alla kirjutama hea tahte avaldusele, kuid mitte mingil juhul ei tohi see olla leping.

Seekordne visiit päädis veel ühe väga olulise kõrgetasemelise kokkuleppega – järgmise aasta

jaanuaris lubas Saku valla 150. sünnipäevale tulla ka Saku City linnapea isiklikult, mis on diplomaatide hinnangul väga suur diplomaatiline edasimineku suhetes.

Huvitavaid tähelepanekuid Jaapani koolist

Jaapanis oli meil võimalus käia ka kahes koolis ning viibida lühikesi tundides. Tunnid nägid välja tavalised. Meile ei torganud silma ühtki uutset metoodikat ega põnevat lähenemist õpetamisele. Samas jätsid meile kõigile väga sügava mulje kolm olulist tähelepanekut ning me mõistsime, et suurepärase tulemuse eeldus on meeletu tööle keskendumine, pühendumine ja traditsioonid.

1. Külastasime 9. klassi keha-

lise kasvatusetundi, mille teema oli võrkpall. Me nägime võrkpallimängu, mis oli uskumatult kõrget tasemel, kuigi see oli kõigest kehalise kasvatusetund.

2. Unustamatu tunde jättis ka ühe teise 9. klassi muusikatund, kus õpilased esinesid meile oma eelmise aasta kevadeks õpitud lauluga. Tavaline 9. klass suutis esitada ühe klassiõe dirigeerimisel ja klassivenna klaverisaatel neljahäälsel laulu. (Vt videot)

3. Muljetavaldav oli ka see, kui suurt tähelepanu pööravad jaapanlased ühiskondliku kasuliku töö õpetamisele. Koolilõuna toimkonnas on õpilased, kes toovad toidu kohale, jagavad selle välja, korjavad pärast nõud kokku, viskavad ülejäägi ära ja koristavad ruumi.

Koolitundidest jäi silma veel see, et jaapani õpilased on väga tähelepanelikud ja kuulekad, kuid selle vaoshoituse juures on nad sealsamas väga lapsemeelsed ja spontaansed. Piisab õpetajal vaid teha jutu sees mõni nali, kui kogu klass koos õpetajaga naerab südamest ja see on seal nii normaalne.

Kui mõnes aines nägime õpilaste väga kõrget taset, siis näiteks inglise keele tundides ollakse meist valgusaastate kaugusel. Inglise keele tunnil viitasid küll tahvlil olevad laused, kuid veerand tunni jooksul ei vahetanud õpilased ja õpetaja omavahel ühtki inglisekeelset fraasi. Õpilased rääkisid ka meiega vaid jaapani keeles või piirdusid ühe inglisekeelse fraasiga: „Hi, my name is...“. Hoolimata sellest olid nad aga alati meiega vestlema.

Vaata videot:

Armsad Saku elanikud

Kirja pandud minu viimasel tööpäeval siin Eestis.

Ma veetsin Eestis ja siin Sakus seitse imelist kuud ning nüüd, kui saabub päris külm aeg, lähen ma koju Portugali tagasi.

Olles Euroopa Vabatahtliku Teenistuse (EVS) vahendusel välismaalasena Saku Valla Noortekeskuses, oli mul võimalik näha paljusid häid asju, mis teil siin Sakus ja Eestis on. Olen rõõmus, et noortekeskuses oli mul alati midagi teha ja et ma sain osa võtta paljudest noorteüritusest, nagu Saku Skate, õpilasmalev, suvelaagrid ja töötoad. Palju õppisingi just läbi tegevuste – tegin näomaalinguid, käsitööd, tantsisin, sõitsin kanuuga, ronisin.

Väga nauditav oli ka eesti noortega lihtsalt rääkida ja neid kuulata, sest eesti lapsed räägivad suurepäraselt inglise keelt.

Vabatahtliku töö andis mulle põhjalikud teadmised noortekeskuste tööst ja noorsootöötaja rollist, mida siin Sakus kannavad Evelin, Külli, Tiina ja Aivo. Nad ei ole ainult need, kes teevad tegevusi ja püüavad välja uurida, mida noored tahavad, vaid nad on ise eeskujuks. Minu kogemusel on Eestis noorsootöö ja sotsiaaltöö panus selles, et lapsed on iseseisvad ja enesekindlad.

Lisaks Saku noortekeskusele kujundasid minu pilti Eestist veel kokkuhoidev pere, kus ma elasin, ja külastatud kultuuriüritused (kirjandusfestival, kunstikonverentsid, Rahvusooper Estonia, teised teatrid ja muuseumid). Ma kogesin Eestit, kasutades ühistransporti, ratsutades, sõites jalgrattaga või lihtsalt mööda kõndivaid inimesi jälgides. Sõitsin neil kuudel jalgrattaga kokku üle 920 km ja see oli tore. Nii sain osa Eesti suvede valgusest ning kevade ja sügise külmast. See aeg olla koos teiega oli suur rõõm!

Armastusega
Ana Rita Monteiro Gonzalez Freire Amado
(jah, see on üsna pikk nimi eestlaste jaoks) ehk lihtsalt **Ana Rita**

Vabatahtlik Ana Rita koos kolleegidega Saku noortekeskusest. Foto: noortekeskus

Vabatahtliku teenistuse projekt sai võimalikuks tänu vastuvõtva organisatsiooni Saku Valla Noortekeskuse, saatva organisatsiooni Rota Jovem – Associaçã Juvenil ja koordineeriva organisatsiooni AFSAI ICYE Italy ning Euroopa Komisjoni rahastusele.

Kõik erinevad. Mõned võrdsed?

2.–8. novembril tähistatakse Eestis noorsootöönädalat. Viiendat korda toimuv sündmus kannab seekord pealkirja “Kõik erinevad. Mõned võrdsed?”. Nädalal, mille kesksed teemad on noorte ja kogukonna sallivus, vihakõne ja äärmuslus, toimub Eesti Avatud Noortekeskuste Ühenduse fotokampaania “Näoga noorte poole”, millega tuuakse esile noorsootöötaja iga päev seotud inimesed. Fotokampaania aitab muuta noorsootöös toimuvat ühiskonnas nähtavamaks ja tuua esile neid inimesi, kes selle valdkonna heaks töötavad. Saku noortekeskuse fotodel edastab iga noorsootöötaja oma sõnumit. Pildid leitavad <http://ank.ee/>

Ligi 300 helkurita koolilast

4. novembri hommikul viisid Saku gümnaasiumi õpilasesinduse liikmed ja huvijuht, noorsootöötajad, noorsoopolitseinik, piirkonnapolitseinik ja politseipraktikant kooli juures läbi helkurikontrolli. Selgus, et helkur puudus 294 õpilasel ja ka osadel õpetajatel, kes said seekord endale helkuri tänu Saku Gümnaasiumile ja Maanteeametile. Kel veel helkur puudus, siis saab selle võtta Saku Konsumi juures kasvavalt helkuripuult. Samasse saab ka üleliigsed helkurid riputada.

Kellakeeramine ajas matkama

Juba iidamast-aadamast on Vana-Harju malle skautidel olnud kombeks kellakeeramise aegadel matkata, et kevadel antakse justkui tund juurde ja sügisel käiakse seda ära andmas. Kellakeeramine on skautidele ka justkui köetava ja kütmata telgi piiriks.

Saku Huvikeskuses skautide-kodu-uuri-jate ringis tegutsevatel noortel oli juhtumisi sel ajal koolivaheaeg. Nii tehtigi orienteerumismängu rada varakult valmis ning asuti 23. oktoobri lõuna paiku ühiselt matkama.

Saku Huvikeskuse verinoored skaudid (hundud) veel sügisöödel telkimas ei käi, aga metsas kolavad ja orienteerumismänge män-

givad ikka. Seekord tegutses huvikeskuse 19 noorskaute Saku-Üksnurme-Metsanurme kandis. Üheskoos leiti üles kõik peidetud aarded, vihmamärjas tuletegemisest kujunes küll päris korralik katsumus, aga oma lõunasöök küpsetati siiski lõkkel. Osa matkaajast jäi paratamatult hämarasse ja seetõttu kujunes metsas matkamine hoopis põnevamaks kui päeval. Kindlasti said kõik hundud mitme vajaliku kogemuse võrra rikkamaks, oli see siis välitegevusteks riietumine, matkaravustuse valimine, lõkke stüütamine vms.

Kui keegi nüüd avastas, et kõik see võib ka tema jaoks huvipakkuv olla, siis ootame uusi skaudiliikmeid vanuses 9–99 oma seltsi ikka neljapäeviti Saku huvikeskusesse.

VALTER SULIN

Skautide-kodu-uuri-jate juhendaja

Skaut Henni-Maria Johanson on juhendanud väiksemaid skaute alates 2013. aastast.
Foto: Valter Sulin

▲ „Vahetuslendlriks” viis Lendler juhendaja Aime Tamme pilgu all tantsuringi kõik peakülalised.
➤ Südamlikke sõnu tantsujuhile tulid ütleva Lendleri staažikaimad liikmed Ly Madissoo ja Helmi Kreek, kes sügisest olid otsustanud tantsimise lõpetada. Fotod: ☼☼

Lendler: 10 aastat, 140 tantsu, 1 juhendaja

24. oktoobril tähistas kümne tegevusaasta täitumist Saku seniortantsurühm Lendler.

Saku Huvikeskuse tiiva all tegutsevas kollektiivis tantsib praegu juhendaja Aime Tamme käe all 14 nooruslikku tantsunaist. Kõik need 10 aastat on Lendleris tantsinud Helmi Kreek, Ly Madissoo, Tamara Kazatšok, Salme Moks ja Evi Kivinuk. Esine-

tud on paljudel valla ja huvikeskuse üritustel, jaanipidudel, tantsupäevadel kodus ja kaugemal. Aime Tamme sõnul sai rühm omale nime austria rahvatantsust sündinud seltskonnatantsu lendleri imeilusa viisi tõttu, mis jäi kõrva ja meeldis kõigile. Aime Tamme seatud „Vahetuslender” oli ka üks esimesi tantse rühma repertuaaris. 10 aasta

jooksul on selgeks õpitud üle 140 tantsu, uusim neist „Shoobi-dubi-duu”. Lendlerit tantsiti koos külalistega ka sünnipäevapeol Saku Valla Maja saalis. Ööne soovima olid teiste seas tulnud Kiisa seniortantsurühm Kiisatar, kauaaegsed sõbrad Kungla Memmed Tallinnast ning tantsumehed rahvatantsu segarühmast Saku Seniiorid.

Värvikirevust ja temperamenti pakkus sakulastele oma esinemisega mustlastantsuan-sambel Jagori. Foto: Jüri Soome

Elukaar tähistas hõimupäeva

LY MADISSOO

Saku pensionäride ühenduse Elukaar hooaja esimene kokkusaamine sattus pidulikule päevale – 17. oktoobril tähistatakse Eestis hõimupäeva. Juhatus leidis, et selleks päevaks võiks kutsuda esinema erinevate hõimude esinejaid, sest aasta on ju kuulutatud koostöö- ja arenguaastaks. Meile tulid esinema Rahvusvahelise Rahvuskultuuride Ühenduse Liidu Lüüra folklooriansambel Tšarõ ja mustlastantsuan-sambel Jagori. Nagu märkis ansambli juht, mitmete rahvusvaheliste folkloorikonkurside laureaat Ljudmila Maritš, on esinejate koosseis ja kava täiesti internatsionaalne.

Nii kuulsime ja nägime lauljaid, kes esitasid oma kava ukraina, valgevene, ungari ja vene keeles. Tantsijad aga, kelle kostüümid olid vapustavalt säravad ja uhked, olid ehtsad mustlastantsijad. Nende temperamentne esinemine pani ka meie rohkearvulise publiku kaasa elama. Koosviibimisest osavõtjatelt kuuldus pärast kiidusõnu nii esinejate kui ka korraldajate aadressil. Kokkutulnud jäid rahule.

Koosviibimisest võttis osa ka Saku valla kultuuri-, spordi- ja noorsootöö spetsialist Anne-Ly Suvi, kes palus saada pilte ja materjale valla arenguaastatest Saku valla 150. aastapäeva tähistamiseks. Kindlasti kellelgi midagi huvipakkuvat leidub.

Saku valda külastas Mozart

16. oktoobri kogunesid Saku Valla Maja saali Mozarti muusika austajad. Salongikontserdil taaselustasid Tartu muusikud Lande Kits (flööt) ja Pille Taniloo (klaver) W. A. Mozarti aegumatut kammermuusikat. Öhtu väljendusrikkaima etteaste pakkusid balletistuudio Noor Ballett tantsijad, kes ilmetasid kontserti Mozarti muusikast inspireeritud tantsudega. Ajaloolist hõngu lisas aga Vanemuise teatri näitleja Margus Jaanovits. Mozartiks kehastunud näitleja tõi küünlavalgel imekauni flöödi- ja klaverimuusika saatel publikuni kuulsa helilooja mõtteid, lugedes ette katkeid Mozarti kirjavahetusest oma lähedastega.

Tahaks loota, et klassikalise muusika austajate hulk Saku vallas on tegelikult suurem, et oleks põhjust ka tulevikus ajaloolisi persoone välja kutsuda. SAKU HUVIKESKUS

MIS JUHTUS

Põhja prefektuur

22.10 teatati, et Saku alevikus Staadioni tänaval asuvast garaažiboksist varastati 8 talverehvi. Kahju on 600 eurot.

22.10 kell 11.26 toimus liiklusõnnetus Saku vallas Tallinna ringtee 30. kilomeetril, kus esialgsel andmetel kaotas veoautost Scania R124 sõiduautoga Ford Freestyle möödasõitu teinud 50-aastane Andres sõiduauto üle kontrolli ja põrkas veoautoga kokku. Kokkupõrke tagajärjel paiskus Ford teelt välja vastu liiklusemärgi posti. Fordis kaasreisijana viibinud 8-aastane laps toimetati Tallinna Lastehaiglasse kontrolli.

Põhja päästkeskus

22.10 tegid demineerijad kahjuks Tammemäe külast leitud 125 mm mürsu.

29.10 tegid demineerijad kahjuks Männiku külast leitud neli sütitikut.

Saku vabatahtliku päästekomando väljasõidud

17.10 kell 14:11 - tulekahju hoonel Kiisa alevikus.

18.10 kell 22:00 - tulekahju hoonel Ääsmäe külas Saue vallas.

30.10 kl 00:56 - tulekahju hoonel Põrguvälja teel Pildikülas Rae vallas.

Kaitseväe Männiku harjutusvälja kasutusgraafik

Kuupäev / Kellaeg / Tegevus
 06.11 09:00-16:00 Laskeharjutus
 07.11 09:00-20:00 Väliharjutus
 09.11 10:00-17:00 Laskeharjutus
 09.-13.11* 09-14:00 Välihaager
 09.-12.11* 10-18:00 Välihaager
 10.11 08:00-17:00 Laskeharjutus
 11.11 10:00-14:00 Laskeharjutus
 11.11 10:00-17:00 Laskeharjutus
 12.11 08:00-17:00 Laskeharjutus
 13.11 09:00-16:00 Laskeharjutus
 16.-24.11* 08-16:00 Välihaager
 16.-20.11* 08-14:00 Välihaager
 16.11 10:00-16:00 Laskeharjutus
 17.11 10:00-16:00 Laskeharjutus
 18.11 08:00-17:00 Laskeharjutus
 18.11 10:00-17:00 Laskeharjutus
 18.-19.11* 09-18:00 Välihaager
 19.11 09:00-16:00 Laskeharjutus
 20.11 09:00-16:00 Laskeharjutus
 * Pidev kestvus.
 Heliefektide tekitamisel harjutuste käigus peetakse kinni Saku valla avaliku korra eeskirjas sätestatud piirangutest. Vajadusel teostab Päästeamet demineerimistöid.
 Tel: 503 4102; harjutusvali.mil.ee; e-post: kv.tvj.manniku@mil.ee

Jõuluheategu võib alata!

Alates 2005. aasta jõuludest oleme kogunud igal aastal kingitusi, mis rõõmustaksid Saku valla vähekindlustatud perede lapsi, kelle kodustel pole võimalust jõulukinke osta. Esimestel aastatel löid kaasa meie sõbrad ja nende sõbrad ning nende sõprade sõbrad ehk üleskutse liikus pigem suusõnaliselt. Mõned aastad tagasi hakkasime üleskutset levitama ka interneti suhtlusportaalil Facebook, mis liitis annetajate hulka ka varem mitte osalenud inimesi. 2014. aastal löime MTÜ Tugi ja Tegu ning lisaks jõulukampaaniale käivitus ka augustikuine koolialguse kampaania.

Peale iga kampaaniat saame tagasisidet, et annetajaid oleks veelgi rohkem, aga meie üleskutse pole nendeni jõudnud. Nüüd kasutame Saku Sõnumite abi, et see teie kõigini jõuaks. Niisiis, 2015. aasta jõuluheategu võib alata! Annetada võiks maiustusi, uusi mänguasju, raamatuid, mängu, koolitarbeid, joonistustarbeid, käelise tegevuse vahendeid, hügieenitarbeid (hambahari, hambapasta, pesemisvahendid, higipulk, käterätikud, saunalinad). Samuti sobivad uued rõivad ning voodipesu.

Ootame teid Saku huvikeskuse jõulutelgis 13. detsembril kell 11. **KAIRI ZALETAJEV, MARJU-RIINA LAUGEN**
www.facebook.com/tugi.tegu; tel 527 6661

Diabeetikute seltsi tegemised

24. oktoobril Paide kultuurikeskuses toimunud tervisefoorumil osalesid ka Saku Diabeetikute Seltsi liikmed. Normaalse söömise ja liikumise teemal esinesid ja vastasid küsimustele professor Mihkel Zilmer ja dotsent Kaarel Zilmer. Sai vaadata firmade abivahendite näitust, degusteerida diabeetikutele mõeldud tooteid, lasta teha tervisemõõtmisi. Tolle üritusega saime koos teiste diabeetiseltsidega osa Järva Diabeetikute Seltsi 20. tegevusaasta tähistamisest. Tagasi tulime kinnistunud tõdemusega, et tervise tagab teadlikkus ja eluviis, kõik on meie endi teha.

Saku seltsi selle kuu koolituspäev on esmaspäeval, 30. novembril kell 11 Saku päevakeskuses. Spetsialist Anu Joonuks viib meid kurssi mälu treeningu saladustega. Õppuse paremaks sujumiseks on igale osalejale vajalikud teatavad õppematerjalid. Sellepärast palun kõigil koolitusel osaleda soovijail end eelnevalt registreerida päevakeskuse telefonil 604 1731 kuni 25. novembrini. Traditsiooni jätkuna on meil sellel üritusel külas Tallinna Tarbijakaitse Ühingu liikmed.

AINO KIIVER, seltsi esimees

Parim lavadueti tiitel tuli taas Kiisale

Juba teist korda pälvis Vaige Urgardi ja Marianne Öuna mäng Kiisa rahvamaja näiteringi etenduses „Lootes vaid heale” parima lavadueti tiitli. Seekord tunnustati duetti oktoobri viimasel päeval Kosel peetud Harjumaa Harrastusteatri Festivalil. **EE**

Nõu saab tasuta lasteabitelefoni 116111

2014. aastal registreeriti Eestis 6220 ja lahutati 3218 abielu, millest Saku vallas mehe elukoha järgi 24. Lahutus on traumeeriv kogemus kogu perele. Kuidas toimida nii, et see oleks lastele kõige vähem traumeeriv?

Kui soovid küsida nõu spetsialistilt, võid pöörduda pereterapeudi või omavalitsuse lastekaitsetöötaja poole või helistada üleriigilisele lasteabitelefoni **116 111**, mis pakub anonüümset nõustamist ja sobib hästi ka selliste olukordade puhul, kus otsene vajadus mõne ametniku või spetsialisti külastamiseks puudub. Helistamine lasteabi nõuandetelefonile on tasuta ja kõnelele vastavad ööpäevaringselt kogenud nõustajad nii eesti kui vene keeles. Nõu saab ka lasteabi kodulehe www.lasteabi.ee kaudu, e-kirja ja skype'i teel. Samuti on lasteabi kontakte võimalik leida nutiseadmest ning Facebookist.

MARI-LIIS MÄND, lasteabitelefoni 116111 projektijuht

Kuulutused

Saue Loomakliinik. Avatud E-R 15-19; L, P suletud. Telefon 600 3382, info@sauekliinik.ee. Vältimaks asjatut ootamist, palume kliiniku telefonil aeg ette registreerida! Koduviisiidid!

Ehitusluba. Kasutusluba. Hoonete seadustamine. 522 0023, Mikk.

Sakus elav ja tegutsev korstnapühkija. 5648 5903, tarmo@projektimehed.eu

Korstnapühkimisteenus, Korstnasõber OÜ, Peep Sõber, tel 5650 5189, korstnasober@gmail.com

Korstnapühkija teenused. OÜ Potipoiss, tel 5807 2581 või info@potipoiss.ee

Kvaliteetne korstnapühkimisteenus, korstnapühkimise akti väljastus. Pottsepatöödremont ja ehitus. OÜ Ahjuteenused, tel 5663 9398.

Kogenud puuhooldajad teostavad **ohtlike puude raiet ja puude hooldusloikust.** Puude tervisliku seisundi hindamine ja konsultatsioon on tasuta. Soodsad hinnad. Telefon 522 0321, www.arbormen.ee

Kui soovid **abi kodukoristustöodes**, palun helista 56308890

Müüa kuivad küttepuid 40 l võrkkotis: kaseklotis 5-20, lepp 30, kask 30 cm. Hinnad kodulehel. Alates 50 kotist transport Saku valda tasuta. Tellimine: 5198 9070, www.unitedexpo.ee

Müüa puitbrikett (kandiline) 145 € / 960 kg, **pellet premium** 8 ja 6mm 185 € / 960 kg, **lepp** 40L kotis / 2,7 €, **kask** 40L kotis / 2,9 €. Tel 5380 3858.

Timbeco otsib Tõdval asuvasse tootmisesse **elementmajade ehitajaid.** CV saata angelika@timbeco.ee, lisainfo 503 1596.

NOVEMBER 2015 EELK

Saku Toomase koguduses

L 07.11 kl 10 Talgupäev - kaasa võtta reha!

L 07.11 kl 11 Tüdrukute klubi

P 08.11 kl 13 Pühapäevakool

P 08.11 kl 15 Perejalatteenistus

K 11.11 kl 18 Pälveõhtu

L 14.11 kl 18 Noorteõhtu

P 15.11 kl 15 Jumalateenistus

P 22.11 kl 13 Pühapäevakool

P 22.11 kl 15 Jumalateenistus

K 25.11 kl 18 Piiblitund: Täendus sõnade taga

P 29.11 kl 15 Jumalateenistus.

Palvemaja aastapäev

Õpetaja vastuvõtt kokkuleppel

59197802, magne.molster@eelk.ee

Koguduse koduleht: saku.eelk.ee

NÄGEMIS- KONTROLL ja PRILLIMÜÜK SAKUS!

Kutsume vallarahvast
oma silmi kontrollima
ja prille ostma!
Ootame Teid
20.11.2015
kella 9.00 - 14.00
Saku Päevakeskuses
aadressil Pargi 27.
Nägemiskontrolliks
tuleks eelnevalt
registreerida
telefonil 38 52 603 või
56 98 1972

EHITAGE KOOS MEIEGA

Üldehitustööd,
vundamenditööd, müüritööd,
puutööd, katusetööd,
plaatimistööd, sisetööd.

E-post:
raemeistrid@gmail.com
Tel 5665 0748, 5645 8513
www.raemeistrid.ee

Puidupood Sakus Üksnurme teel müüb ehituspuitu ja puitbriketti

- lauad, prussid
- aialipid
- voodrilauad
- põrandalauad
- OSB ehitusplaadid
- soojustusmaterjalid
- Transpordivõimalus

Avatud E-R 8.30-17.00
L 10.00-14.00
TEEVEN PUIT OÜ
www.teevenpuut.ee
Tel 501 0701, 510 9068,
670 6876

11. novembril kella 11-13 toimub Saku Valla Majas

Eesti-Soome
jalatsivabriku

sügis- ja talve- jalatsite müük

**Väga soodsad
hinnad!**

Loomaarst Sinu lähedal!

Loomaarst
Jaak Jõks
konsultatsioonid.
Helista 10.00-19.00
tel 670 5243

Üle 40a mees otsib tööd
autojuht-ekspediitorina,
varustajana või muud
sellelaadset. Võib graafikuga
või osalise tööajaga. B- ja C-
kategooria juhiloa. Oodatud
kõik pakkumised alates
kella 14 telefonile **51 55 866**

EKNK Saku Koguduses
algas

Alfa kursus

1. novembril kell 12

Aadress Nurme 3a, Saku
Liituda saab ka
8. ja 15. novembril

Info ja registreerimine
56 618 234
saku@eknk.ee

SUURTE PUUDE HOOLDUS RAIED PIIRATUD ALAL VILJAPUUDE HOOLDUS PUUALANE NÕUSTAMINE

SINU AED OÜ • Arborist Harry Truu
TEL 52 69 419 • **www.sinuaed.eu**

SINU AED

Avaldame sügavat
kaastunnet
Ülle-Triin Endenile
ema

RUTH TIITSU

surma puhul.

Saku Vallavalitsus
Saku Vallavolikogu

*Elu on laul, on habras ta viis,
heliseb hetk... ja katkeb siis*

Meie südamlilik kaastunne
Tiinale, Ülle-Triinule ja
Toomasele
kalli ema ja abikaasa

RUTH TIITSU

lahkumise puhul.

Liana ja Andrus,
Sale ja Heino

*Siis kui tuuled vaibusid
ja tähed taevas särasid.
Haldjad ligi astusid
ja enda juurde kutsusid.*

Kallis Tiina perega.
Oleme teiega, kui saadate
viimsele teekonnale oma
armsa

EMA

Klassikaaslased
Saku koolist

**Täname kõiki, kes olid
toeks meie leinas ja
aitasid viimsele
teekonnale saata kallist
Aare Pärnpuid.**

Omaksed

*Mälestuste kauneid jälgi
kõigi hinge Sinust jäi.*

Südamlilik kaastunne kalli
ema, abikaasa ja vanaema

RUTH TIITSU

kaotuse puhul.
Kaidi, Aive ja Siiri peredega

Avaldame sügavat
kaastunnet Tiina Saksale
EMA
surma puhul.
Saku Gümnaasiumi pere

Südamlilik kaastunne Tiinale
ja Raunole ema ja vanaema
RUTH TIITSU
kaotuse puhul.
Mälestavad
Saksad ja Seppod

Mälestame
RUTH TIITSU
ja avaldame sügavat
kaastunnet omastele ja
lähedastele.
Saku Maleklubi pere

Sügav kaastunne
Arvi ja Endla Aasmale
poeg
AVO
surma puhul.
Saku Vabadusvõitlejad

Mälestame head ja
abivalmis sõpra
RUTH TIITSU
Avaldame sügavat
kaastunnet abikaasale ja
lastele peredega.
Aino ja Lea

*Su tugev elutahe andis meile
suuna. Niiid veidi eemalt
vaadates meid kuulad*
Südamlilik kaastunne
abikaasa, ema ja vanaema
RUTH TIITSU
kaotuse puhul.
Perek Saksad ja Seppod

RUTH TIITS
Avaldame sügavat
kaastunnet Toomasele
kalli abikaasa surma puhul.
Märjamaa Keskkooli
1961. a lõpetanud

Mälestame ja avaldame
kaastunnet omastele
ALLI ARUSOO
surma puhul.
Perekonnad Jürgenstein,
Abel, Sagur ja Nurme

Puistevilla paigaldus

Tel +372 565 5555
maibisgroup@gmail.com • www.maibis.ee

Sinu kodu soojustaja

MEIE LEIAME OSTJA!

Vaata parimaid pakkumisi: www.1partner.ee

Eleri Soonsein

52 77 354
66 84 700

Olmer Õigus

56 560 460
66 84 700

OST • MÜÜK • ÜÜR • HINDAMINE • INVESTEERIMINE

1Partner
KINNISVARA

BRIKETT

Meie toodetav

heina-, pilliroo- ja põhubrikett on silindrilise kujuga, läbimõõduga ca 50 mm ja pikkusega kuni 60 mm. Brikett ehk biobrikett on 100% ökoloogiliselt puhas küttematerjal, mille tootmisel ei kasutata liimi ega muid aineid. Biobriketi kütteväärtus on ca 4,7 MWh, võrdluseks segahalupuidul 1,25 MWh. Testitud Eesti Maaülikoolis. Biobrikett sobib kütmiseks kõikides tahkekütte küttekolletes (ahi, kamin, pliit, bullerjoni jne). Biobriketi tuhasisaldus kuivaines on 3,4%, tuhka saab kasutada väetiseks.

Müügihind: 25 kg kott 3.50 €;
1 tonn 130 €; 2 tonni 250 €.

Toomine kokkuleppel.
Kontakt: 56627846 Maire

TALLINNA KÜTTELAJU
KOOLI KÜTTELAJU KÜLDEKESKUS

**TURBABRIKETT
KIVISÜSI, PELLETID
KAMINAPUUD
PUITBRIKETT**

**TASUTA
TRANSPORT
JA SOODSAD
HINNAD!**

Tel 66 00 190, 51 36 999
Info@kytteladu.ee. Pämu mnt 139E/7, Tallinn
E-R 8-18; L 10-14; P suletud

KÜTTEMATERJALID

Kask 40l. võrgus **2,70€**

Veebipood

Lepp 40l. võrgus **2,40€**

RUF puitbrikett 96x10kg. **140€**

Peletid 64x15kg. 6mm. **180€**

2m3 konteinerid transpordiga:

Kask **130€**

eco-fuel.ee
Männiku tee 106b.

Tel. 612 01 01 Mob. 54 5698 58

Uued ja kasutatud varuosad Sinu sõidukile!

Saku piires kohaletoimetamine **TASUTA**.

Saada päring juba täna
varuosahai@gmail.com ■ 5359 7999

LAADURITE, EKSKAATORITE,
HAAGISTE JA TÖÖRIISTADE
rent Sakus!

INFO ja TELLIMINE:
info@avantirent.ee
tel: 51 51 959

www.avantirent.ee

Puksiirteenus ja autoabi

**3t kandejõuga autoga
Sakus,**

teenuse hind kokkuleppel,
kuid mitte alla 36 euro tund.

Kontakt: **506 4946**

Haljastustööd.
Mulla,
Liiva,
Killustiku,
Kruusa müük
Tel. 5124084
omh@omh.ee

Saku Rendikeskus

Tööriistade ja tehnika rent | Telefon **5089068**

Järelhaagiste rent | Üksnurme tee 6, Saku

Kaevetööd, pargimisteenused, puksiirabi

Lumekoristusteenus

Pakume remondi- ja ehitusteenust

www.sakurendikeskus.ee | rendi@sakurendikeskus.ee

ALLEN VEZIKO PÄRT TARVAS

15.11 kl 18 Nõmme Kultuurikeskus
24.11 kl 19 Salme Kultuurikeskus
25.11 kl 19 Viimsi Püha Jaakobi kirik
26.11 kl 19 Saku Mõis

Piletid Piletimaailma ja Piletilevi eelmüügist 15 €. Info 505 9625, info@kontsertkorraldus.ee

Ikka veel teel

Novembris olete oodatud Saku Mõisa kuulama erinevaid kontserte ning nautima 3-käigulist õhtusööki mõnuses mõisaatmosfääris!

Kontsertpaketid, mis sisaldavad gurmeeõhtusööki ja kontserdipiletit esiridades, on müügil vaid mõisas. Täpsem info: www.sakumois.ee

- 6.11** Helin-Mari Arder „Vaid see on armastus“ (pilet kohapeal 15.-)
19.11 Bonzo plaadiesitus „Sügise süles“ (pakett 40.-/ pilet 12.-)
26.11 Alen Veziko ja Pärt Tarvas „Ikka veel teel“ (pakett 38.-/pilet 15.-)

**Kula Villa
kutsub külla!**
www.kylavilla.ee

Külavilla otsib oma meeskonda siseruumide KORISTAJAT.

Kui Sa oled rõõmsameelne, töökas, korrektne, omad varasemat kogemust puhastusteeninduse alal ning Sulle sobib töö graafiku alusel, siis võta meiega ühendust:

Annika • annika@kylavilla.ee • tel 52 81 498.

Külavilla asub Kajamaa külas Saku vallas.

Veel on võimalik broneerida jõulupidusid mõisas!

Küsi jõulupakkumist kirjutades e-mailile:
info@sakumois.ee
Saku valla elanikele ja ettevõtetele soodustus -10%.

Mõisa pubi avatud:
E-R 11:30-14:00

HEAD PAKKUMISED SAKU SÜDAMEAPTEEGIS!

EMOLIUM APTEEGI-KOSMEETIKA SARI

Kompleksne hooldussari kuivale, sügelevale ja atoopilisele nahale.

OLED ALATI OODATUD!

Saku Südamapteek
Juubelitammede tee 6, Saku
Tel 672 8344

VÖLUVITS NINAÕLI

Ninaõli kasutatakse külmetusest tingitud ninavaevuste hoolduseks.

Lisaks veel palju häid pakkumisi!
Pakkumised kehtivad kuni 02.-15.11.2015

YOMI OMEGA-3 NÄRIMISTABLETID

Lapse aju ja vaimsete funktsioonide normaalseks arenguks.

Apteek

Sinu tervis on meie südameasi

Täiskasvanud õppija koolitas end huvikeskuses

Igal aastal on Saku Huvikeskus korraldanud Täiskasvanud Õppija Nädala (TÖN), mis on osa traditsioonilisest üle-eestilisest täiskasvanuharidust populariseerivast ja õppimisvõimalusi tutvustavast üritusest.

Sellel aastal oli võimalus osaleda kokku kaheksal koolitusel, mille tegevused ja valdkonnad ulatusid spordist kunstini. Kõige populaarsemaks osutus 12. oktoobril toimunud jalatalla massaažikoolitus, kus osales kokku 20 inimest. Merike Reinarti juhendatud patsipunumise õpituba oli ka üks nendest, millele nõuti jätkukursust. Mõnusat lõõgastumist ja fantaasialendu pakkus kolmapäevane zentangelamine ehk mustripiltide joonistamine, kuhu tuli kokku 9 inimest. Eesti tippsoomeljee Kristjan Markii juhendamisel tutvuti vahuveini hingeeluga reedeõhtusel vahuveinikoolitusel. Kõik osalejad said maitseda viit erinevat jooki ja kuulata fakte, mis tutvustavad vahuveinide ja šampanjade maailma.

Suur tänu kursustel osalejatele ja ootame juba teie ideid, kes võiks järgmisel aastal TÖNi nädala raames sakukate õhtutesse midagi erilist tuua. **MARIA MÄND**

VII kiirmaleturniir Hans Tomsoni karikale Saku Valla Maja II krs saalis 21. novembril kell 11.

Külalisvõistlejad Soomest Hartola ja Misakoshakin klubidest.
Osavõtusoovist eelnevalt teatada telefonil
604 1648 või hans.tomson@mail.ee

Paar sentimeetrit armastuseni

Reedel, 13. novembril kell 19 saab Saku Valla Maja saalis näha lugu meestest ja naistest ning nende erinevustest, mis neid vastupandamatult teineteise poole tõmbavad. Kas tõeline armastus on see, mida me endale ette kujutame, või see, millega me iga päev kokku puutume?

Selle Neil Simoni lüürilise komöödia „Paar sentimeetrit armastuseni“ toob Eestis esmakordselt lavale teatriühendus Oma Lava. Egon Nuter ja Külli Reinumägi mängivad kahe peale viit rolli. Jake on parimais aastais kirjanik, kes töötab selleks, et päästa oma abielu ja samas ei saa ta süveneda töösse, kui suhted pole korras. Ta ei suuda enda kõrval hoida oma abikaasat, samas kui ta ei suuda endast eemal hoida mälestusi nendest naistest, keda tema kõrval enam pole. Teda ümbritsevad naised, keda ta armastab, armastab või peaks armastama. Kõik nad nõuavad temalt midagi, kõigile peab ta midagi pakkuma, aga alati jääb midagi natuke puudu. Mitte palju, ainult paar sentimeetrit.

Soodushinnaga piletid 10 eurot on eelmüügis Saku Huvikeskuses (Teaduse 1, III krs). Samal õhtul ostetud pilet maksab 12 eurot! Rohkem infot telefonilt 671 2403 või 506 9551.

MARIA MÄND, Saku Huvikeskus

KUHU MINNA

NOVEMBER

6. kell 16

TÄNA! Noorsootöö nädal:
Inimõiguste mäng noortele
Saku noortekeskuses.

6. kell 19

TÄNA! „Vaid see on armastus“ - Helin Mari Arderi kontsert Saku mõisas. Pilet 15 €.

7. kell 12

Isadepäeva ootuses: töötuba „Kingitus isale“ Kiisa rahvama-
jas. Kingituste meisterdamine.
Heategevuslik tööstuskaupade müük.

7. kell 22

Ivo Linna & Antti Kammiste
Saku Pruulikojas. Pilet 7 €. Vt
www.pruulikoda.ee

8. kell 12

Huvikeskuse lastehommik:
Ukraina tsirkus Saku Valla
Maja suures saalis. Pilet 4 €. Vt
lk 16

12. kell 15

Nelikturniir Saku noorte-
keskuses.

13. kell 19

Teater Sakus: „Paar sentimeetrit armastuseni“ -
Neil Simoni lüüriline komöödia
Saku Valla Maja suures saalis.
Piletid eelmüügist 10 € (saadaval
Saku huvikeskuses), enne algust
kohapeal 12 €. Vt lk 15

15. kell 18

Mängufilm „Vehkleja“ Saku
Valla Maja suures saalis. Pilet 3 €,
sooduspilet (õpilased, pensionärid) 2 €.

17. kell 17

Sushi valmistamise töötuba
Saku noortekeskuses. Osalema
oodatakse noori vanuses 13+.
Tasuta. Toetab noortekeskus.

19. kell 19

„Sügis süles“ - Bonzo plaadi-
esitluskontsert Saku mõisas. Sa-
ku mõisast võimalik tellida kont-
sertpakett 3-käigulise õhtusöögi-
ga. Hind 40 €. Tellimine info@sakumois.ee

20.

Mängude areen (noorsootööta-
ja vs noor) Saku noortekeskuses.

21. kell 11

VII kiirmaleturniir Hans
Tomsoni karikale Saku Valla
Maja suures saalis. Vt lk 15

21. kell 19

Segakoor Tuljak 45 – juubeli-
kontsert Saku mõisa saalis.
Dirigendid Sven Peterson ja
Eliisa Sakarias. Vt lk 16

26. kell 19

„Ikka veel teel“ - Alen Veziko
ja Pärt Tõrvase kontsert Saku
mõisas. Piletid Piletilevi eelmüü-
gist 15 €. Saku mõisast võimalik
soetada 3-käigulise õhtusöögi-
ga kontsertpakett. Tellimine info@sakumois.ee Vt lk 14.

29. kell 17

Advenditule süütamine Saku
Valla Maja ees. Tervitab EELK
Saku koguduse õpetaja. Kontsert
Saku Valla maja suures saalis.

NÄITUSED

Saku Vallaraamatukogus

Ivo Rimmelga fotonäitus

**„Päikesesüsteem ja süvatae-
vas“** - harrastusfotograafi väike
valik taevasündmustest.

Neil Simon
Lüüriline komöödia

PAAR SENTIMEETRIT ARMASTUSENI

Mängivad: Egon Nuter ja
Külli Reinumägi
Lavastaja: Erki Aule
Kunstnik: Kristel Maamägi
Helilooja: Peeter Rebane
Valguskunstnik: Mari-Riin
Villemsoo

SAKU VALLA MAJAS
reedel, 13. novembril
kell 19, II kr saalis

piletid eelmüügist: **10 EUR**
saadaval Saku Huvikeskuses
kohapeal enne algust: **12 EUR**
[info@sakuhuvikeskus.ee](http://info.sakuhuvikeskus.ee)

TOETAJA: EESTI KULTUURKAPITAL

Kroonika

Saku Vallavalitsuses oktoobris 2015 registreeritud Saku laste sünid

Nora Tarmet
Aron Tarmet
Crystella Traks
Laura Metsoja
Anete-Ly Kubo
Lenne Liiver
Miko Jalakas
Marco Aret
Helena Pukk

Saku Vallavalitsuses oktoobris 2015 registreeritud Saku elanike surmad

Ruth Õunroos
Aare Pärnpuu
Ruth Tiits

Saku Sõnumid

aastast 1994

Ilmub 2 korda kuus

Väljaandja:
 Saku Vallavalitsus

Toimetuse:
 Victoria Parmas
 Ingrid Pöder

Address:
 Teaduse 1, Saku
 alevik 75501

Telefon:
 671 2435
 671 2425

Reklaam ja kuulutused:
 tel 671 2425
 ss@sakuvald.ee

Tellimine:
 postkontorid (indeks 00952);
 toimetuse, tel 671 2425
 ss@sakuvald.ee
 Hind:
 1 kuu 0,90

Trükk:
 AS Rebellis

TULJAK⁴⁵

JUUBELIKONTSERT

Saku mõisas

Läupäeval,
 21. novembril kl 19

Dirigendid Sven Peterson ja Eliisa Sakarias

SAKU NOORTEKESKUS NOVEMBER 2015

N 5.11 KELL 16.00 HUVIRING **4H SAKU KLUBI**
 (KADAKAST TASSIALUSTE MEISTERDAMINE)

N 5.11 KELL 17.00 **SAKSA KULTUURI ÕHTU**
 (SAKSA KULTUURI TUTVUSTAB PRAKTIKANT SAKSAMAALT Charlotte Lagin)

NOORSOOTÖÖ NÄDALA RAAMES

R 6.11 KELL 16.00 INIMÕIGUSTE MÄNG NOORTELE

T 10.11 NOORTEKESKUS KOOLIS
 (KURTNA)

N 12.11 KELL 15.00 NELIKTURNIIR

R 13.11 KELL 16.00 HUVIRING **MINU KÖÖK**

T 17.11 KELL 17.00 **SUSHI TÖÖTUBA**

JUHENDAJA KAIA JAANISTE

N 19.11 KELL 16.00 HUVIRING **4H SAKU KLUBI**
 (KÕRKJATEST MATI PUNUMINE)

R 20.11 **MÄNGUDE AREEN**
 (NOORSOOTÖÖTAJA VS NOOR)

T 24.11 NOORTEKESKUS KOOLIS
 (KAJAMAA)

K 25.11 MÄNGUDE PÄEV

HUVIRINGID

PÄÄSTERING – IGAL NELJAPÄEVAL
 KELL 18.00-19.30

4H SAKU KLUBI – 2 x KUUS, NELJAPÄEVAL
 KELL 16.00-17.30

NOORTEAKTIIV – IGAL KOLMAPÄEVAL
 KELL 17.00-18.00

Leia meid
 Facebookist

SAKU VALLA NOORTEKESKUS

TEADUSE 1, SAKU
 www.sakunoorukeskus.ee

LASTEHOMMIK

TSIRKUS UKRAINA TSIRKUS

PÜHAPÄEVAL, 8. NOVEMBRIL kl 12
 SAKU VALLA MAJA II KR SAALIS

ESINEVAD:

- ŽONGLÖÖR
- LÖBUS KLOUN
- IDAMAIN TANTS
- TRANSFORMER
- KANTRIPTS
- SEEBIMULLID
- ORIGINALNE NUMBER PÄEVALILLED
- PÜÜTON
- TUVID
- KASSID

pilet kohapeal enne algust 4 EUR